

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

1) Hva kan anføres som støtte for at Platons bruk av dialoger som formidlingsform ikke er tilfeldig, men en naturlig konsekvens av hans filosofi. ~~Hva kan anføres~~

På Platons tid så var den måten Sofistene gjorde frem på et stort problem. De var veldig relativistiske og mente at det ikke var noen endelige sannheter og derfor så de det ikke som et poeng å i det hele tatt å komme frem til noe endelig eller en sannhet, f. eks. om hva som er rett eller galt, alt var relativt. De brukte retorikken og talekunsten i å overbevise menneskene om forskjellige emner, sannhet var irrelevant. Gjennom god retorikk og teknikk i talekunst greide de å overbevise enkelte og skarer til å godta deres fremlegg som sant. Dette var på tross av at det var edelt eller sant, det var relativt uansett.

Platon kunne ikke godta Sofistenes relativisme og mente at det var helt fullkomne sannheter og den høyeste var den godes idé. De andre ideene var fullkomne former

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

som var utenfor denne verden. Det som var i denne verden var bare etterligninger av de fullkomne formene u ideene.

Men egenskaper som rettferdighet og mot var også fullkomne sanne størrelser i idéverdenen.

Derfor måtte menneskene gjennom en dialog mellom to eller flere, komme frem til det sanne.

Platon hadde ord taket u "Den som vet det gode vil gjøre det gode." For at mennesket

skal gjøre det gode og rette, må de få tak i hva det er og selv bli en del av denne

sannheten, de må se lyset (sollignelsen), den godes idé

Rettferdighet er bare ett ord inutil personen virkelig forstår hva ordet innebærer. Det var

dette Platon ville gjennom dialogen, bruke Sokrates til å som

samtale partner å føre frem overbevisning om det sanne,

ideene og dermed få personen til å forandre livet sitt til

det bedre. For Sofistene var

alt dette uinteressant, de ville bare overtale uten noen god

hensikt annet enn å tjene penger

Denne kolonne er
 forbeholdt sensor.

Gjennom dialogen så kunne en se ett begrep fra flere vinklinger og gjennom bruk av egen fornuft forkaste eller godta det som virket mest fornuftig å gjøre for å komme frem til en konklusjon. Platon mente vel at en ikke kunne komme helt frem til den fullkomne sannhet, men at en kunne komme et godt stykke på vei, i motsetning til Sofistenes relativisme. Det var vesentlig for Platon med et personlig engasjement og ikke bare å følge den store massen uten å tenke selv, slike Sofistene ønsket det. Bare dit personlige engasjement var med på å vise vei til det gode og sanne, «den godes idé».

3. Sammenlign Platons og Aristoteles metafysikk!

Platon :

Platon mener at ~~ett~~ ^{ett} skapermakt vesen, Demiurgen har skapt orden, kosmos ut av kaos. Etter dette har Demiurgen ingen videre rolle. Over den ordnede kosmos er «Den godes idé». Under denne er

Oh, men
 metafysikk
 kunne
 det
 være
 Platons

Denne kolonne er
 forbeholdt sensor.

ideene? de fullkomne formene. Av ideene, så er egenskapen f.els. rettferdighet overordnet f.els. menneskekroppen eller en blomst. Hver ting har sin fullkomne idé. Ideene er fullkomne størrelser utenfor denne synlige verden. Det som er synlig i verden er bare svake etterligninger av de fullkomne ideene. Det er med fornuften at en kan gripe fatt i ideene og ha som mål å nå frem til "den godes idé". Det er først når et menneske dør at det kan nå frem til "den godes idé". Fornuften er overordnet det kroppslige og derfor står Platon for dualisme mellom kropp og sjel.

Aristoteles:

Aristoteles har en ordnet kosmos med flere himmellegemer som kretser rundt hverandre i sfærer av eter. Ytterst ute er guddommen, den ubevegelige bevegelse som har satt alt sammen i bevegelse. Legemene lengter etter samfunn med guddommen og streber etter å nå det (den godes idé). Den ubevegelige bevegelse er helt

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

likegyldig og har ingen omtanke eller omsorg for menneskene og det andre i kosmos.

Aristoteles tror ikke på noe liv etter døden. Mennesket mister sjelenevnen ved døden og mister derfor formen som etterhvert oppløses til ingenting. Det eneste en kan erkjenne er det som er synlig eller egenskaper som rettferdighet, mot osv. Disse egenskaper har med dydene og menneskets form å gjøre.

Det er fornuften og intellektet som utgjør menneskets form.

Når dydene blir en egenskap ved menneskets form, blir dets form mer fullkommen gjort, de nærmer seg (uden godes idé⁴)

Aristoteles tror ikke på en (abstrakt) men idé verden utenfor den synlige verden. Han mener det er absurd at det er en idé for hver ting eller en idé for flere ting. Han ser problemet med at tingene forandrer seg stadig vekle, hva skjer så med ideene.

Platon mener at det onde er bare fravær av det gode, Aristoteles mener at ondt er mangel på lykke og et godt liv.

ok.
Kunne
gjøre
alt
att
Dunham

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

4. Redegjør for Augustins gudsbegrep. Hvilke deler av dette gudsbegrepet kan betraktes som spesifikt kristent og hvilke kan forstås som platonisk tankegods.

Hos Augustin så er Gud allmektig og allvitende. Han er også allesteds nærværende i den generelle oppmerksomheten. Hos Platon så er det ingen guddom utenfor denne verden eller i verden, men en ypperste fornuft uten Godes idé eller ideene (de fullkomne formene). Der er en viss likhet mellom Platon og Augustin med hensyn til et liv etter døden. De mener begge at det finnes et liv etter døden og en usynlig dimensjon utenfor menneskets synlige rekkevidde. Platon mener at ^{den} en kan bli "kommer nærmere "uden Godes idé" og ~~derfor~~ Augustin mener at et menneske oppnår frelse eller fortapelse. Begge mener at menneskene på en måte har et fritt valg til å velge det gode i livet. Platon tror ikke på en fortapelse, slike Augustin gjør. På samme tid som Augustin mener at mennesket har en fri vilje, så mener han at Gud har forutbestemt det til

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

fredse eller jortapelse. Dette er helt ulikt Platons syn. Platon tror ikke på en guddom som kan gripe inn i menneskenes liv. Det er tværtom menneskene som handler og søker etter ideene og aller helst "det godes idé".

Augustin mener menneskene må ha hjelp til å søke Gud. Dette ligner det Platonske, der Sokrates hjelper til i dialogene å få personene til å nærme seg sannheten og "det godes idé". Både Augustin og Platon bruker Sol-lignelsen til å vise hvordan menneskene får se sannhetens lys. Platon mener at det er ved fornuften en kan oppnå å se sollyset "den godes idé". Augustin snakker om sollyset og om hvordan den "illuminerer ordets betydning, slik at det som er sant og rett kommer frem i lyset".

Hos Platon, så ble kosmos skapt ut av det allerede eksisterende, mens hos Augustin ble universet skapt ut av ingenting.

Det er ulikhet hos Augustin med det Platonske med hensyn til det onde. Hos begge er

Denne kolonne er
 forbeholdt sensor.

det onde, fravær av det gode.
 Inger av dem har noen bestemt
 lutde til det onde.
 Platon har et sirkulært tids-
 begrep. Augustin er den første
 til å forandre tidsbegrepet til
 et linjert historisyn. Tiden
 begynte når Gud skapte verden
 og menneskene og slutter ved
 dommen i fremtiden. Det sirkul-
 lære syn betyr at kosmos har
 alltid vært også tiden, i ett
 evig løpsløp.

Hos Augustin så er menneskets
 frie vilje til å velge det gode
 grunnen til at mennesket i skden,
 valgte det onde og u lydighet og
 falt i synd. Mennesket har der-
 for helt fra skapelsen syndefallet
 i edens hage fått en medfødt
 syndig natur.

Hos Platon så er synd, j. els,
 fravær av rettferdighet. Der
 finnes egentlig ikke urettferdig-
 het men bare fravær av rettferdighet.
 Hos Platon så er det legemet
 som representerer begjæret og
 det som hos Augustin kalles
 den syndige natur som er
 representert i menneskets spel
 og legeme. Hos Platon er fornuften

Denne kolonne er
 forbeholdt sensor.

hevet over Isagjordt. Platon har en klar dualisme, mens Augustin mener det er en klar sammenheng mellom kropp og sjel med hensyn til synd.

Den kristne Skaperguden hos Augustin skapte alt godt. Men fornuften står høyere i godt-het enn kroppen. Dette ligner på det Platonske. Der finnes flere grader av god heter i tillegg.

Hos Platon så er det helst filosofene eller styrerne som har grepet "det godes idé". Hos Augustin så er det Guds utvalgte som har fått forut bestemt frelsen. Dette viser en viss likhet.

1) Jeg ønsker å føye til noe til spørsmål 1 i oppgaven:

Sofistene mente mennesket var alle ktings målestolpe. Dette mente Platon var helt absurd, når en såg på de dårlige og omskiftelige mennesker. En måtte finne noe mer fast og stabilt som stod over de menneskelige manglene, som f.eks. gode egen skaper som rettferdighet og mot. Gjennom dialoger, skulle en finne frem til slike sannheter.

Denne
 er
 en
 del
 av
 oppgaven